శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ సప్తమస్కంధే ఏకాదశోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ సప్తమస్కంధే ఏకాదశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
శ్రుత్వేహితం సాధుసభాసభాజితం
మహత్తమాగ్రణ్య ఉరుక్రమాత్మనః ।
యుధిష్ఠిరో దైత్యపతేర్ముదా యుతః
పప్రచ్ఛ భూయస్తనయం స్వయంభువః ॥ **1** ॥

యుధిష్ఠిర ఉవాచ
భగవంఛ్రోతుమిచ్ఛామి నృణాం ధర్మం సనాతనం ।
వర్ణాశ్రమాచారయుతం యత్ పుమాన్విందతే పరం ॥ **2** ॥

భవాన్ప్రజాపతేః సాక్షాదాత్మజః పరమేష్ఠినః ।
సుతానాం సమ్మతో బ్రహ్మంస్తపోయోగసమాధిభిః ॥ **3** ॥

నారాయణపరా విప్రా ధర్మం గుహ్యం పరం విదుః ।
కరుణాః సాధవః శాంతాస్త్వద్విధా న తథాపరే ॥ **4** ॥

నారద ఉవాచ
నత్వా భగవతేఽజాయ లోకానాం ధర్మహేతవే ।
వక్ష్యే సనాతనం ధర్మం నారాయణముఖాచ్ఛ్రుతం ॥ **5** ॥

యోఽవతీర్యాత్మనోంఽశేన దాక్షాయణ్యాం తు ధర్మతః ।
లోకానాం స్వస్తయేఽధ్యాస్తే తపో బదరికాశ్రమే ॥ **6** ॥

ధర్మమూలం హి భగవాన్సర్వవేదమయో హరిః ।
స్మృతం చ తద్విదాం రాజన్యేన చాత్మా ప్రసీదతి ॥ **7** ॥

సత్యం దయా తపః శౌచం తితిక్షేక్షా శమో దమః ।
అహింసా బ్రహ్మచర్యం చ త్యాగః స్వాధ్యాయ ఆర్జవం ॥ **8** ॥

సంతోషః సమదృక్ సేవా గ్రామ్యేహోపరమః శనైః ।
నృణాం విపర్యయేహేక్షా మౌనమాత్మవిమర్శనం ॥ **9** ॥

అన్నాద్యాదేః సంవిభాగో భూతేభ్యశ్చ యథార్హతః ।
తేష్వాత్మదేవతాబుద్ధిః సుతరాం నృషు పాండవ ॥ **10** ॥

శ్రవణం కీర్తనం చాస్య స్మరణం మహతాం గతేః ।
సేవేజ్యావనతిర్దాస్యం సఖ్యమాత్మసమర్పణం ॥ **11** ॥

నృణామయం పరో ధర్మః సర్వేషాం సముదాహృతః ।
త్రింశల్లక్షణవాన్రాజన్సర్వాత్మా యేన తుష్యతి ॥ **12** ॥

సంస్కారా యదవిచ్ఛిన్నాః స ద్విజోఽజో జగాద యం ।
ఇజ్యాధ్యయనదానాని విహితాని ద్విజన్మనాం ।
జన్మకర్మావదాతానాం క్రియాశ్చాశ్రమచోదితాః ॥ **13** ॥

విప్రస్యాధ్యయనాదీని షడన్యస్యాప్రతిగ్రహః ।
రాజ్ఞో వృత్తిః ప్రజాగోప్తురవిప్రాద్ వా కరాదిభిః ॥ **14** ॥

వైశ్యస్తు వార్తావృత్తిశ్చ నిత్యం బ్రహ్మకులానుగః ।
శూద్రస్య ద్విజశుశ్రూషా వృత్తిశ్చ స్వామినో భవేత్ ॥ **15** ॥

వార్తా విచిత్రా శాలీనయాయావరశిలోంఛనం ।
విప్రవృత్తిశ్చతుర్ధేయం శ్రేయసీ చోత్తరోత్తరా ॥ **16** ॥

జఘన్యో నోత్తమాం వృత్తిమనాపది భజేన్నరః ।
ఋతే రాజన్యమాపత్సు సర్వేషామపి సర్వశః ॥ **17** ॥

ఋతామృతాభ్యాం జీవేత మృతేన ప్రమృతేన వా ।
సత్యానృతాభ్యాం జీవేత న శ్వవృత్త్యా కథంచన ॥ **18** ॥

ఋతముంఛశిలం ప్రోక్తమమృతం యదయాచితం ।
మృతం తు నిత్యయాచ్ఞా స్యాత్ ప్రమృతం కర్షణం స్మృతం ॥ **19** ॥

సత్యానృతం తు వాణిజ్యం శ్వవృత్తిర్నీచసేవనం ।
వర్జయేత్ తాం సదా విప్రో రాజన్యశ్చ జుగుప్సితాం ।
సర్వవేదమయో విప్రః సర్వదేవమయో నృపః ॥ **20** ॥

శమో దమస్తపః శౌచం సంతోషః క్షాంతిరార్జవం ।
జ్ఞానం దయాచ్యుతాత్మత్వం సత్యం చ బ్రహ్మలక్షణం ॥ **21** ॥

శౌర్యం వీర్యం ధృతిస్తేజస్త్యాగ ఆత్మజయః క్షమా ।
బ్రహ్మణ్యతా ప్రసాదశ్చ రక్షా చ క్షత్రలక్షణం ॥ **22** ॥

దేవగుర్వచ్యుతే భక్తిస్త్రివర్గపరిపోషణం ।
ఆస్తిక్యముద్యమో నిత్యం నైపుణ్యం వైశ్యలక్షణం ॥ **23** ॥

శూద్రస్య సన్నతిః శౌచం సేవా స్వామిన్యమాయయా ।
అమంత్రయజ్ఞో హ్యస్తేయం సత్యం గోవిప్రరక్షణం ॥ **24** ॥

స్త్రీణాం చ పతిదేవానాం తచ్ఛుశ్రూషానుకూలతా ।
తద్బంధుష్వనువృత్తిశ్చ నిత్యం తద్వ్రతధారణం ॥ **25** ॥

సమ్మార్జనోపలేపాభ్యాం గృహమండలవర్తనైః ।
స్వయం చ మండితా నిత్యం పరిమృష్టపరిచ్ఛదా ॥ **26** ॥

కామైరుచ్చావచైః సాధ్వీ ప్రశ్రయేణ దమేన చ।
వాక్యైః సత్యైః ప్రియైః ప్రేమ్ణా కాలే కాలే భజేత్ పతిం ॥ 27 ॥

సంతుష్టాలోలుపా దక్షా ధర్మజ్ఞా ప్రియసత్యవాక్।
అప్రమత్తా శుచిః స్నిగ్ధా పతిం త్వపతితం భజేత్ ॥ 28 ॥

యా పతిం హరిభావేన భజేచ్ఛ్రీరివ తత్పరా।
హర్యాత్మనా హరేర్లోకే పత్యా శ్రీరివ మోదతే ॥ 29 ॥

వృత్తిః సంకరజాతీనాం తత్తత్కులకృతా భవేత్।
అచౌరాణామపాపానామంత్యజాంతేఽవసాయినాం ॥ 30 ॥

ప్రాయః స్వభావవిహితో నృణాం ధర్మో యుగే యుగే।
వేదదృగ్భిః స్మృతో రాజన్ప్రేత్య చేహ చ శర్మకృత్ ॥ 31 ॥

వృత్త్యా స్వభావకృతయా వర్తమానః స్వకర్మకృత్।
హిత్వా స్వభావజం కర్మ శనైర్నిర్గుణతామియాత్ ॥ 32 ॥

ఉప్యమానం ముహుః క్షేత్రం స్వయం నిర్వీర్యతామియాత్।
న కల్పతే పునః సూత్యై ఉప్తం బీజం చ నశ్యతి ॥ 33 ॥

ఏవం కామాశయం చిత్తం కామానామతిసేవయా।
విరజ్యేత యథా రాజన్నాగ్నివత్ కామబిందుభిః ॥ 34 ॥

యస్య యల్లక్షణం ప్రోక్తం పుంసో వర్ణాభివ్యంజకం।
యదన్యత్రాపి దృశ్యేత తత్తేనైవ వినిర్దిశేత్ ॥ 35 ॥

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
సప్తమస్కంధే యుధిష్ఠిరనారదసంవాదే సదాచారనిర్ణయో
నామ ఏకాదశోఽధ్యాయః ॥